

ఆంధ్ర వాఙ్మయ చరిత్ర - యుగ విభజన

ఆంధ్ర సాహిత్య చరిత్రను సామాన్య ప్రజలకు పరిచయం చేయడానికి అనేక విభజనలు చేయబడ్డాయి. దీనికోసం అనేక గ్రంథాలను పరిశీలించడం జరిగింది. కేవలం గ్రంథాలను బట్టి కాకుండా కవులను బట్టి, కవిపోషకులను బట్టి యుగ విభజన చేయడం జరిగింది.

యుగము- అర్థము:

నిర్ణీతమైన కాలపరిమితిలో విశిష్టమైన సామాజిక విలువలు, ధర్మాలతో కూడిన సాహిత్యం ప్రత్యేకమైన గుర్తింపు పొందుతుంది. ఆ కాలాలను సాహిత్య యుగాలుగా గుర్తిస్తారు.

యుగ విభజన రకాలు:

1. కవుల కాలాన్ని బట్టి యుగ విభజన
2. కావ్య ప్రక్రియను బట్టి యుగ విభజన
3. కవిత్వ తత్వాన్ని బట్టి యుగ విభజన
4. కవితా పోషకులను బట్టి యుగ విభజన
5. యుగకర్తలను బట్టి యుగ విభజన

1. కవుల కాలాన్ని బట్టి యుగవిభజన:

తెలుగులో కావ్యాలు, గ్రంథాలు, కవిత్యం రాసిన కవుల ఆధారంగా ఈ యుగ విభజన చేయడం జరిగింది. దీనిని మూడు రకాలుగా విభజించవచ్చు.

1. ప్రాచీన కవులు క్రీ.శ. 1100-1500
2. మధ్యయుగ కవులు క్రీ.శ. 1500-1650
3. ఆధునిక కవులు క్రీ.శ. 1650-1950

ఈ విభజనలో కవుల జీవిత విశేషాల గురించి, వారి కవితా విశేషాల గురించి తెలియజేయడం జరిగింది. కానీ కవి ఆత్మ గురించి, కవితా స్వరూపాన్ని గురించి తెలియజేయలేదు. అందువల్ల ఇది కేవలం తెలుగు కవుల చరిత్ర మాత్రమే అవుతుంది.

2. కావ్య ప్రక్రియను బట్టి యుగవిభజన:

కవులు రాసే కావ్యాలను బట్టి కావ్య ప్రక్రియని బట్టి ఈ విభజన చేయడం జరిగింది కోరాడ రామకృష్ణయ్య గారు దీనిని ఆరు రకాలుగా విభజించారు.

1. ప్రాజ్ఞన్నయ యుగం క్రీ.శ. 1000 వరకు
2. కవిత్రయ యుగం క్రీ.శ. 1000-1350
3. శ్రీనాథ యుగం క్రీ. శ. 1350-1500
4. ప్రబంధ యుగం క్రీ. శ. 1500-1700

5. దక్షిణదేశ వాఙ్మయ యుగం క్రీ. శ. 1700-1800

6. ఆధునిక యుగం క్రీ. శ. 1800-1900

3. కవితా తత్వాన్ని బట్టి యుగవిభజన:

కవులు అనుసరించిన కవిత తత్వాన్ని బట్టి కె వి నారాయణ గారు ఆంధ్ర సాహిత్య చరిత్రను ఐదు యుగాలుగా విభజించారు.

1. ప్రాచీన కవిత్వం క్రీ.పూ.28- క్రీ.శ.1000 2. పురాణ

కవిత్వం క్రీ.శ.1000-1380

3. కావ్య ప్రబంధ యుగం క్రీ.శ.1380-1650

4. ఆర్వాచీన కవిత్వం క్రీ.శ.1651-1875

5. నవ్య కవిత్వం క్రీ.శ. 1875- నేటి వరకు

4. కవితా పోషకులను బట్టి యుగ విభజన:

కవిత్వాన్ని పోషించే పోషకుల ఉండడం వల్లే కవుల రచనలు వెలుగులోకి వచ్చాయి. పోతన, వేమన వంటి వారు తప్ప మిగిలిన వారందరూ కవి పోషకుల ద్వారా ఆదరించబడినవారే. దీనిని ఆరుద్ర గారు 14 యుగాలుగా విభజించారు.

1. ఆదిమ చాళుక్య యుగం క్రీ.శ.1200 వరకు

2. కాకతీయ యుగం క్రీ.శ.1200-1300

3. పద్మనాయక యుగం క్రీ.శ.1300-1375

4. రెడ్డిరాజుల యుగం క్రీ.శ.1375-1450
5. గజపతుల యుగం క్రీ.శ.1450-1475
6. తొలి రాయల యుగం క్రీ.శ.1475-1500
7. మలి రాయల యుగం క్రీ.శ.1500-1600
8. నవాబుల యుగం క్రీ.శ. 1600-1675
9. అరవీటి రాజుల యుగం క్రీ.శ.16వ శతాబ్దపు 4వ పాదం
10. నాయక రాజ యుగం క్రీ.శ.1600-1670
11. కడపటి రాజుల యుగం క్రీ.శ.1670-1750
12. కుంభిణి యుగం క్రీ.శ.1750-1850
13. జమిందారీ యుగం క్రీ.శ.1850-1900
14. ఆధునిక యుగం క్రీ.శ.1900- నేటి వరకు

5. యుగకర్తలను బట్టి యుగవిభజన:

ఇప్పుటి వరకు చేయబడిన యుగ విభజన పద్ధతులలో ఏదీ సమగ్రమైనది కాదు. లోకానికి మార్గదర్శకులైన మహాకవులను బట్టి విభజన చేయడం యుక్తమనే భావనతో, పింగళి వారు ఆంధ్ర సాహిత్య చరిత్రను యుగ కర్తల యుగములుగా విభజించారు. ఈ విభజన సరైనదిగా గుర్తించబడింది.

1. ప్రాజ్ఞన్నయ యుగం క్రీ.పూ200-క్రీ.శ.1000
2. నన్నయ యుగం క్రీ. శ.1000-1100

3. శివకవి యుగం క్రీ శ 1100-1125
4. తిక్కన యుగం క్రీ శ 1125-1320
5. ఎఱ్ఱన యుగం క్రీ శ 1320-1400
6. శ్రీనాథ యుగం క్రీ శ 1400-1500
7. శ్రీకృష్ణదేవరాయల యుగం లేదా ప్రబంధ యుగం
క్రీ .శ 1500-1600
8. దక్షిణాంధ్ర లేదా నాయకరాజుల యుగం
క్రీ శ 1600-1775
9. క్షీణ యుగం క్రీ శ 1775-1875
10. ఆధునిక యుగం క్రీ శ 1875- నేటి వరకు

చివరకు పింగళి లక్ష్మీకాంతం గారు చేసిన ఈ యుగ విభజన ఆదర్శప్రాయమై , ఆంధ్రసాహిత్య చరిత్రకారులకు ఉపయోగకరంగా ఉంది . ఈ విభజన ఉత్తమమైనదని అనుసరణీయమైనదని సాహితీవేత్తలు భావించారు.